

Hvordan kan kommunene redde klimaet?

Klimakrisen er global, men løsningen er lokal. Din stemme teller. Bli med og krev klimahandling i kommunevalget!

Klimaendringene påfører allerede verden enorme lidelser i form av tørke, flomkatastrofer, jordras og voldomme branner over hele verden. Mange kommuner sliter med ødelagte veier og hus eller vannskader. Det var en dobling i naturskadehendelser i Norge i 2010–2019 sammenliknet med 2000–2009. Kostnadene knyttet til styrtregn, flomskader og stormflo/skred økte med henholdsvis 350, 175 og 150 prosent. Dessverre er dette bare en liten smakebit på hva vi har i vente, dersom vi ikke kutter utslippene raskt. Kommune- og fylkespolitikkerne har stor innflytelse på Norges nasjonale klimagassutslipp gjennom egen politikk og annen innflytelse. Potensialet for klimakutt er enormt!

Slik kan kommunen kutte sine klimautslipp

TIPS 1: PLANVASK FOR KLIMA!

Kommunen din har kanskje vedtatt en klimastrategi? Det hjelper lite dersom den støver ned i en skuff. Skal vi greie å kutte utslippene, må klimatiltak og -virkemidler inn i den overordnede planleggingen og på alle områder hvor kommunen har et ansvar. Klimakutt må løftes på et overordnet nivå og gjennomstyre all arealplanlegging og samfunnsutvikling i kommunen. Hvilke løsninger som velges for å kutte utslippene, er også viktige. Noen løsninger er mer effektive enn andre. For eksempel kan vern av myr og skogområder og tiltak mot avskoging både bidra til økt opptak av CO₂ i skogen, gjøre kommunen bedre rusta til å tilpasse seg klimaendringene, bidra til å nå målene i naturavtalen og gi innbyggerne bedre mental og fysisk helse. Å bygge sentralt ved kollektivknutepunkt og utnytte eksisterende tettbygde arealer bedre må være svaret framfor å bygge nye boligfelt på matjord eller i skog, noe som i tillegg bidrar til å gjøre innbyggerne mindre avhengige av bil.

Det hjelper heller ikke å lage gode planer dersom politikerne vedtar prosjekter og planer som vil øke utslippene. Nye beslutninger om utbygging av boliger, transport, næringsvirksomhet og bomiljø må derfor være i tråd med kommunens og statens overordnede ambisjoner om klimakutt. Dersom kommunen har gamle planer som ikke er i tråd med klimaambisjonene, bør disse oppdateres. Dette kalles planvask.

TIPS 2: TALLTELLER: KLIMABUDSJETT OG REGNSKAP

Et klimabudsjett er et viktig styringsverktøy som knytter klimamålene tettere sammen med kommunens økonomiske budsjett. Det bør inneholde både direkte og indirekte utslipp. Et eksempel er at kommunen regner med utslippene fra genser du kjøpte i Asker, selv om den ble produsert i Kina. En del kommuner har begynt jobben med å innføre klimabudsjett og -regnskap, men ikke alle. Sjekk om din kommune er i gang med jobben!

TIPS 3: GODE, GRØNNE STØTTEORDNINGER

Gode støtteordninger kan motivere innbyggerne til å velge klimavennlige løsninger. Det kan også bidra til at folk med dårlig råd også får ra del i omstillingen. Eksempler kan være støtte til å installere elbil-ladere i borettslaget, gratis energirådgivning til boligen, støtte til å kjøpe elsykkel eller tilby en låneordning for elsykler, støtte til energisparetiltak, bedre og billigere kollektivtilbud og tilsvarende. Hvilke støtte ordninger vil dine lokalpolitikere innføre dersom de vinner valget?

TIPS 4: KOMMUNENSOM GRØNN (INNKJØPS)SUPERMAKT!

Kommunen og fylkeskommunen har en stor innkjøpsmakt som de kan bruke for å få til klimaomstilling. For eksempel kan de stille krav til utslippsfrie kjøretøy og maskiner. De kan stille krav om at nye produkter skal være laget av resirkulerte materialer og/eller være enkle å reparere og gjenbruke. Kommunen bør derfor utarbeide innkjøpskriterier hvor klimaavtrykket veier mer enn for eksempel prisen og være et forbilde i valgene de tar.

TIPS 5: LOKALT OMSTILLINGSRÅD

Å løse klima- og naturkrisene vil kreve en enorm omstilling. For å greie det er vi avhengig av et godt samarbeid mellom næringsaktører, kommune, fagforeninger, innbyggere, fagmiljø, trossamfunn og sivilsamfunn. En mulig arena for samarbeid er å etablere et lokalt omstillingsråd. Rådet vil komme med innspill og forslag til løsninger og være en vakthund som sikrer at kommunene er på rett vei.